

VABATAHTLIKE KAASAMISE JA JUHENDAMISE RAAMISTIK

MIS ON VABATAHTLIK TEGEVUS?

Vabatahtlik töö ei ole ühiskonnakasulik töö, tasuta töö, kogu mittetulundusühingutes tehtav töö, madalalt tasustatud töö ega koolipraktika.

Vabatahtlik töö seostub ennekõike aktiivseks kodanikuks olemisega ja kogukonnatöoga.

Vabatahtliku töö all mõistetakse kokkuvõtvalt “heast tahtest ja entusiasmist, tasuta, vabast ajast tehtavat tööd kellegi, peamiselt ühiskonna heaks ühise eesmärgi nimel”.

Vabatahtlikul tegevusel on kolm peamist tunnust:

tegevus toimub vabast tahtest, mitte kohustuslikult ega sunniviisiliselt

tegija ei saa rahalist ega materiaalist tasu, kuigi võib saada palju kasu ning tänutäheks ka kingitusi

tegutses väljaspool oma kodu ja perekonda, kellegi teise või laiemalt ühiskonna hüvanguks
Vabatahtlik tegevus on oma aja, energia või oskuste pakkumine vabast tahtest ja tasu saamata. Vabatahtlikud aitavad teisi või tegutsesvad peamiselt avalikes huvides ja ühiskonna heaks. Oma pereliikmete abistamist ega rahaliste ja esemaliste annetuste tegemist ei loeta vabatahtlikuks tegevuseks (Allikas: Eesti vabatahtliku tegevuse arengukavas aastateks 2007-2010, vt. www.siseministerium.ee)

VABATAHTLIKE KAASAMISE JA JUHTIMISE TSÜKkel (Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskuse materjalide põhjal)

Planeerimine

Vabatahtlike programm (määratleb, milline on vabatahtlike rolli organisatsioonis ning kirjeldab, millised on vabatahtlike kaasamise ja juhtimise põhimõtted ja viisid) -

- Vabatahtlikud edastavad ESTL'i sõnumit, vabatahtlike kaasatakse pea kõikidesse ESTL poolt korraldatud üritustesse ning vabatahtlike juhivad ESTL'is olev noortejuht.

Vabatahtlike tegevuste kirjeldused :

Milllega täpsemalt ESTL noored tegelevad?

- ESTL noored käsitlevad seksuaalkasvatustlike teemasid: seksuaalsus, identiteet, seksuaalsel teel levivad nakkused ja kaitsevahendid, soorollid ja soostereotüübid, seksuaalvähemused, seksuaalsus ja meedia jne.
- ESTL noored usuvad, et parim viis seksuaalhariduse edendamiseks on noorelt noortele õppemeetod, mida nad aktiivselt koolitustel ja õpitubades kasutavad.
- ESTL noored osalevad ja jagavad informatsiooni avalikel üritustel
- ESTL noortele meeldivad loomingulised ettevõtmised nagu filmi tegemine, postkaartide konkursid jt.
- ESTL noored osalevad ka rahvusvahelistes projektides.
- ESTL noortel on võimalus ennast arendada huvitavate koolituste läbi.
- ESTL noortel ei hakka kunagi igav!

Eeldused vabatahtlikele – vabatahtliku profiil –

- Lähtudes Eesti Seksuaaltervise Liidu põhikirjast (punkt1.1) ei ole oluline inimese sugu, poliitilised vaated, füüsilised puuded , vanus jne. Lähtudes ESTL põhikirjast (punkt3.2) võib liidu liikmeks saada iga Eesti Vabariigi või välisriigi kodanik, kes on nõus liidu põhikirjaga, toetab liidu eesmärke ja tegevust ning maksab liikme maksu.

Vajalike ressursside läbimõtlemine –

- Eesti Seksuaaltervise Liit vajab vabatahtlikke, et parandada seksuaalharidust Eestis ning et sõnum jõuaks rohkemate inimesteni läbi suure vabatahtlike arvu, kes edastavad üle Eesti ESTL'i sõnumit.

Vabatahtlike juhendaja roll ja ülesannete jaotused –

- Vabatahtlikke juhendab Eesti Seksuaaltervise Liidus noortejuht, kes on ka ise vabatahtlikus korras teinud koostööd Eesti Seksuaaltervise Liiduga (soovituslik) 2aastat.

Riskiennetus - võimalike probleemide läbimõtlemine

Värbamine

Keda ja kust otsime (organisatsiooni seest või väljastpoolt)

- Eesti Seksuaaltervise Liit otsib oma vabatahtlikeks kõiki, kellel on ühtne mõtlemine ja missiooni tunne nagu liidulgi. Noorte gruppi saavad kuuluda noored vanuses 15-24a.

Millise sõnumiga läheneme

- Eesti Seksuaaltervise Liit tahab parandada üldist seksuaalharidust ning teha tugevat ennetustööd üle Eesti. Selleks, et noored oleksid vastava kvalifikatsiooniga toimuvad erinevad koolitused ning väljaõpped uutele vabatahtlikele.

Nähtavus (kodulehel, üritustel jne)

- Kõik kes tunnevad huvi, et sooviksid liituda Eesti Seksuaaltervise Liidu vabatahtlikega külastage www.amor.ee kodulehekülge ning otsige üles noortetöö, sealt edasi saab võtta ühendust juba otse noortejuhiga.

- Pärast ESTL'iga liitumist on igal noorel õigus:

Sisseelamine

Võimalus organisatsiooniga tutvuda, s.h. meeskonda sisse elada
Head tavad ja ühised kokkulepped
Koolitamine, juhendamine, mentorid

Juhtimine ja hindamine

Vabatahtliku rahulolu, tegevuse ja arengu hindamine (nt. vabatahtliku pass)
Tagasiside (nt. arenguestlused, vabas vormis aruteluõhtu).
Ettetulevate probleemide lahendamine

Motiveerimine ja tunnustamine

Motiveerimine ettepoole suunatud, tunnustamine tagantjärele
Jätkutegevuste planeerimine, kogemuse mõtestamine jne

VABATAHTLIKU TÖÖ KAVANDAMINE (Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskuse materjalide põhjal)

Töö kavandamise teooria ei keskendu vabatahtliku ja organisatsiooni vahelisele suhtele. Töö kavandamise keskpunktiks on **töö** mis tuleb ära teha, sõltumata sellest, kas tegija on palgaline töötaja või vabatahtlik.

Töö kavandamine on tööde sisu, meetodite ja omavaheliste suhete määramine (mida ja kuidas tehakse), et rahuldada organisatsioonilisi nõudeid (et täita organisatsiooni missiooni) aga samuti töö tegijate isiklike vajadusi (võttes arvesse inimeste eesmärke).

Töö kavandamine

- määratleb ülesanded, mida vabatahtlikud saavad organisatsioonis teha, et aidata kaasa missiooni ja eesmärkide elluviimisele,
- annab vabatahtlikele teada, mida neilt oodatakse – annab selguse nõudmiste osas, määratleb rollid ja piirid, tegevused ja tulemused, ajalise panuse, käitumise
- jagab töö juhitavateks osadeks, mida saab anda konkreetsete oskuste ja omadustega vabatahtlikele.

Vabatahtliku töö kavandamise sammud

- Vaata läbi oma organisatsiooni missioon ja eesmärgid
- Määratle ülesanded ja tegevused, mis aitavad saavutada sinu organisatsiooni missiooni
- Mõtle läbi, milliseid oskuseid ja omadusi läheb inimestel vaja iga ülesande täitmiseks
- Määratle ja kirjelda vabatahtlike tööd – kombineeri ülesanded, koosta töökirjeldus
- Leia iga tegevuse ja ülesande jaoks sobivad vabatahtlikud

Praktilised nõuanded

- Töö peab olema väljakutsuv (mitte eeldama ainult vastupidamist) ja pakkuma mõningast vaheldust (mitte alati tingimata uudsust).
- Vabatahtlikul peab olema võimalus midagi uut õppida ja teha seda pidevalt.
- Vabatahtlikul peab olema võimalus ise otsuseid teha.
- Vabatahtlik vajab sotsiaalset tuge ja tunnustust.
- Luba vabatahtlikul endal määrata töö tempo ja tulemuste saavutamise kiirust.
- Võimalusel lase vabatahtlikul endal oma tööd ja tulemusi hinnata.
- Võimalda vabatahtlikule tööd, mis soodustab tema suhtlemist kolleegidega.
- Igavate ja monotoonsete tööde puhul kasuta vabatahtliku ja töötajate rotatsiooni.
- Määratle kindel aeg, mille jooksul vabatahtlikul tuleb täita ebapopulaarseid ülesandeid ja seejärel vii ta eelistatumale tööle üle.
- Tasusta ja tunnusta ebapopulaarsete tööde tegijaid rohkem.

- Oluline on silmas pidada, et vabatahtlik töö on segu kolmest kategooriast ja mitte ainult tegevustest, mida te parema meelega jätaksite tegemata.

Pea meeles, et vabatahtlikud:

- soovivad, et nende aega, oskuseid ja teadmisi kasutatakse hästi,
- tahavad vastutada ülesannete eest ja tunda rahuldust nende edukast täitmisest,
- tahavad teada, mida neilt oodatakse,
- panustavad paremini kui näevad, kuidas nende panus sobitub tervikuga.